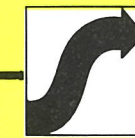

TUNTOSARVI

Selkolehti

elokuu 8/1991

Ritva Tiilikaisen maalaus: Puhdas rakkaus

Ritva Tiilikaisen tauluja oli esillä Nastolan kirjastossa. Ritvasta lisää sivulla 8.

TUNTOSARVI

Elokuu n:o 8/1991
17. vuosikerta

Julkaisija

Suomen Kuurosokeat ry
Ilmestyy 11 kertaa vuodessa
iso- ja pistekirjoituksella
sekä video- ja äänikasettina.

Päätoimittaja

Leena Turunen

Toimittaja

Raili Karisaari

Toimitus, tilaukset ja osoitteenmuutokset

Mäkelänkatu 52 A
00510 Helsinki
Puhelin: 90-39604 674
Tekstipuhelin: 90-39604 677

Painopaikka

Vammalan Kirjapaino Oy
PI 92
38201 Vammala

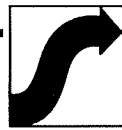
Tilaushinta

Kuurosokeille lehti on maksuton.
Muut: 150 mk/12 kk

Sisällys

Kokemuksia Koivurannasta .	2
Vuoden 1990 pienoisteistos lahjaksi kuurosokeille	4
Heijastuksia, runo	5
Haluamme elää!	6
Melody, pakolaisavustaja ...	7
Taiteesta saan voimaan	8
Dialogos, hyvä apuväline ...	10
Marja-Leena Avila Norjassa .	11
Tarvitsemme vahvaa itsetun- toa	13
Maalaisliikka kaupungissa ..	14
Lapsilleni, runo	14
Säilykkeitä herkkupöytään ..	15

Seuraava lehti ilmestyy 16.9.1991

Pirkko Virtanen:

Kokemuksia Koivurannasta

Savossa järven rannalla, siellä on Koivuranta — mikä hieno ja ihana paikka. Hyvät pihatiet, tukevat uimalaiturit, tilavat huoneet, Suomen luonto parhaimmillaan. Siellä pidettiin heinäkuussa kuurosokeiden lomaleiri.

Naapuritilalla myytiin kesän ensimmäisiä mansikoita. Talossa tarjottiin perinteistä savolaista ruokaa: perunahuttu, paistetut muikut, perunalaatikko, mustikkakukko ja marjapuuro. Mikäs sen viehättävämpi muualta tulleen tutustua uudenlaiseen ruokaan. — Kiitos Koivurannan keittiölle!

Koivujen alle oli parista tiilestä kasattu grilli, jossa paistettiin lettuja kyykyllään ja välillä polviltaan. Leiriläisiä oli 43 ja lettuja tarvittiin paljon. Aikaa kului, kun pienellä pannulla paistettiin. — Olisikohan liikaa vihjattu, että tarvittaisiin muurin pohjapannua. Grillikin saisi olla vähän korkeampi, kun kansa pääsee letun makuun.

Siellä oli sininen tupa ja kanttini ja kaikki. Kodikastakin oli — jos vain olisi nähnyt paremmin. Vaan olivat niin tunnelmalliset valot, ettei tulkin käsistä ja suuliikkeistä meinannut selvää saada. Lisää yleisvaloja sinne voisi suunnitella, koska oli niin pimeä se tupa.

Induktio on hyvä asia

Kovasti olivat Koivurannan suunnittelijat muistaneet induktiosilmukan tarvitsijoita. Mutta mikrofonia ei voinut sieltä toimiston takahuoneesta muualle siirtää. Ei se induktio auttanut ketään.

— Voisikohan sen vielä korjata. Induktiota käyttävällä pitää olla suora yhteys kuulijoihinsa. Induktio on keskusteluväline ja sitä pitää voida siirtää kädestä käteen.

Jos vielä vastaanottotiskille ja takkatupaan laitettaisiin ne langat ja »mikit», niin mikäpä olisi ollessa lomalla. Radio ja TV:kin voisivat olla paljon pienemmällä, jos niihinkin hommattaisiin induktiosilmukka.

Mukavaa olisi soitella perheelle ja muillekin mieleentuleville, jos vaan puhelimesta olisi vahvistinkela. Eihän se paljoa maksa!

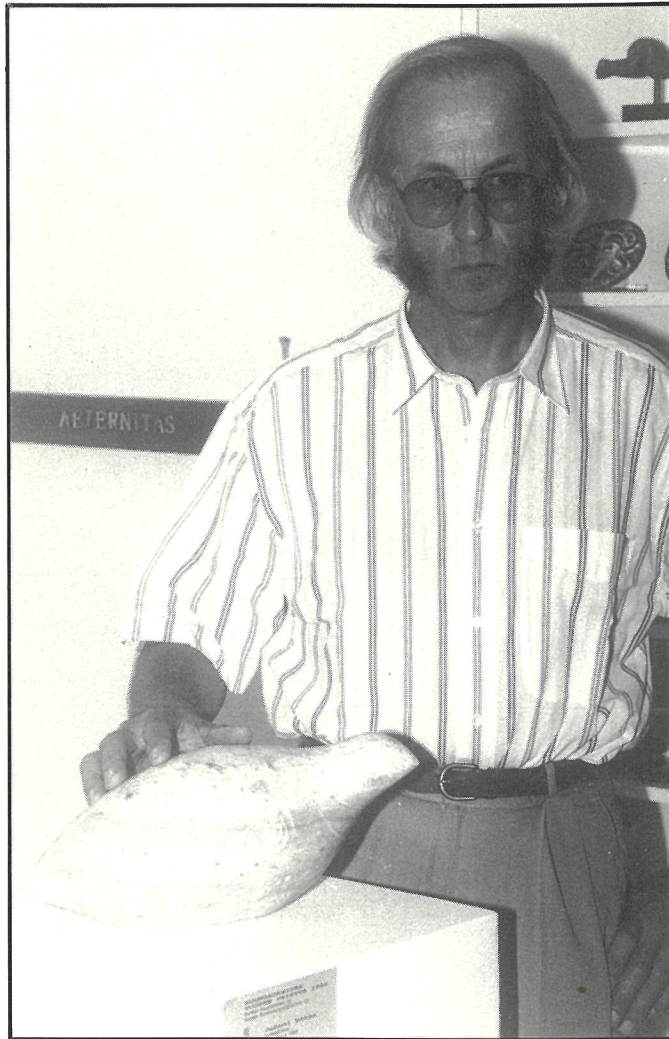
Missä Koivurannan »isäntä»?

Näistä lomapaikoista pitäisi löytyä joku, jolla on päätösvalta ja oikeus tehdä sopimuksia. Se olisi leirejä ja kursseja pyörittävän vetäjän mielestä mukavaa ja välttämätöntä.

Asiat saattavat muuttua monista eri syistä, joihin ei vetäjä voi vaikuttaa. Silloin toivoisi palvelujen pelaavan. Sellaiseen paikkaan tulee toistekin kurssin ja leirin kanssa.

Avuliaisuutta ja viitseliäisyyttä tarvitaan

— »Kuurosokkeet, nää valtakunnan kuulemattomat ja näkemättömät kokevat nää näkövammaisten lomakodit omikseen. He tahtovat käyttää niitä, jos heille suotas pieniä parannuksia näihin uusiin rakennuksiin». ■

Vuoden 1990 pienoisveistos lahjaksi kuuro- sokeille

Kuvanveistäjä Juhani Saksa on lahjoittanut »Pakkaslinnun» Suomen Kuurosokeat ry:lle. Tämä kalkkiviestä tehty veistos valittiin »Vuoden veistokseksi» 1990. Pakkaslintu on Helsingissä keskustuimistossa kaikkien ihailtava.

Myös ensimmäinen »Vuoden veistos» on yhdistyksen hallussa. Tämä veistos on saarnipuusta tehty »Solmu». Sen tekijä on kuvanveistäjä Ville Virkkilä. Teoksen osti ja lahjoitti Suomen Kuurosokeat ry:lle Rettig Oy.

»Parasta mitä minulle on tapahtunut»

Näin sanoo kuvanveistäjä Juhani Saksa. Voitto »Vuoden veistoskilpailussa» 1990 on hänelle edelleen suuri ilo. — Oli mahtava tunne voittoa juuri tässä kilpailussa. Minulle oli erityisen suuri asia, että juuri kuurosokeat valitsivat työni »Vuoden veistokseksi».

— Olen ollut yli 10 vuotta läheisessä yhteydessä näkövammaisiin. Olen eräänlainen »kummitsetä» Jyväskylän näkövammaisten koulun oppilaille. Tämä johtuu siitä, että vaimoni on näkövammaisten opettaja, Juhani Saksa kertoo.

Kosketus auttaa tutustumaan taiteeseen

— Kuvanveistosten tutkiminen on mielenkiintoista. Kun silmät eivät näe, niin kädet »näkevät». Harvoin maalauksen tutkiminen on samalla tavoin mahdollista, Saksa sanoo.

— Minulla oli hiljattain 25-vuotis juhlanäyttely ja melkein kaikki Jyväskylän näkövammaisten koulun oppilaat kävivät tutustumassa töihini.

Nimi tutuksi kilpailussa

— Kun menestyy kilpailussa, saa julkisuutta ja nimi tulee tutuksi. »Vuoden veistoksen 1990» voittajasta kirjoitettiin lehdissä paljon. Minusta oli kirjoitus peräti 72 lehdessä, Juhani Saksa nauraa.

Tunnettu taiteilija saa myös veistoksia paremmin kaupaksi kuin joku täysin tuntematon taiteilija. — Taiteilija tarvitsee julkisuutta, Saksa myöntää. Hän kertoo, että hänellä on tiedossa töitä yli vuodeksi eteenpäin. Hän arvelee, että »Vuoden veistoskilpailun» voitto on siihen yksi osasy.

Suurtyö tekeillä

Tällä hetkellä Juhani Saksa tekee Jyväskylän sankarivainajien muistomerkkiä. Se on valtavan suuri graniittipaasi, leveyttä 10 metriä ja korkeutta 3 metriä. Työn pitää olla valmis ensi huhtikuussa. Veistos paljastetaan valtakunnallisen veteraanipäivän yhteydessä.

Myös Jyväskylän näkövammaisten koulu osti tänä keväänä Saksan veistoksen. Keväällä hän piti näyttelyn Ruotsissa, Borlängen kaupungissa. Näyttely menestyi hyvin.

Juhani Saksa viettää 25-vuotis taiteilijavuotta. Koko kuurosokeiden yhdistyksen väki yhtyy onniteluihin. ■ -LT.

Heijastuksia

*Veden kalvoon heijastui
kun aurinko uneen vaipui.
Viel hetken keinui häipyen,
se mulle jättää kaipuun.*

*Mistä löydän heijastuksen,
oman sydämeni.
Niin suuren tunnen kaipauksen,
Minne kaikki kaunis meni.*

Ritva Tiilikainen

Haluamme elää! — sanovat pakolaiset

Muutaman kilometrin päässä Joensuun keskustasta sijaitsee Hotelli Julie. Hotellin pihassa kävelee paljon tummia ihmisiä. He ovat somalipakolaisia. Seija Troyano kävi tutustumassa pakolaiskeskuksen asukkaisiin, ja kyseli heidän tunnelmiaan.

26-vuotias Mohamoud Dhair ja 28-vuotias Mohamed Hersi ovat molemmat somaleja. Miehet tulivat Suomeen 6 kuukautta sitten.

— Meidän oli pakko paeta. Kysymys oli elämästä tai kuolemasta. Kohtalo johdatti miehet Suomeen. Mohamoudilla oli viisumi Romaniaan, jossa hän ei lopulta edes käynyt. Kyproksen kautta hän lensi Moskovaan. Kaksi kuukautta myöhemmin hän matkusti junalla Suomeen.

Mohamoudilla ei ole tietoa muusta perheestään. Mohamed Hersillä on vaimo ja kolme lasta. Hän uskoo, että perhe on nykyisin pakolaisleirillä Etiopiassa.

— Miltä nyt tuntuu?

— Epätoivoiselta, miehet vastaavat. — Tulevaisuudesta ei ole tietoa.

Ikäviä kokemuksia suomalaisista

— Kuinka suomalaiset ovat suhtautuneet teihin?

— Ikäviä kokemuksia on, kieltämättä. Meille huudellaan yhtä ja toista. Meitä nimitellään. Jotkut ovat käyneet käsiksi. Pakolaiskeskukseen on tullut myös pommiuhkauksia.

Ihmiset voisivat auttaa toinen toisiaan

Somalimiehellä voi olla kaksi tai jopa useampia vaimoja. Kysyn, että asuvatko mies, vaimot ja lapset kaikki yhdessä. — Eivät asu, miehet vastaavat nauraen. — Vaimoitan tappelisivat keskenään...

Mohmed Hersillä on yksi vaimo ja Mohamoud Dahir on vielä poikamies. Mohamoud on englannin opettaja. Hän kertoo, että hänen enonsa on sokea. Somaliasa perhe ja suku huolehtivat vammaisesta. Maassa ei ole mitään yleistä palvelujärjestelmää. Valkoisen kepin sokea eno sai hankittua Egyptistä.

Miehet toivovat, että ihmiset maailmassa voisivat olla keskenään siskoja ja veljiä; auttaa ja tukea toinen toisiaan.

— Tilanteemme ei ole helppo. Suomalaisiltakin voisimme odottaa ymmärtämystä, tukea ja apua tässä elämäntilanteessamme.

Kuvassa vas. Melody, Seija, Mohamed Hersi ja Mohamoud Dahir.

Melody — pakolais- avustaja

Somalimpiesten keskellä pyörii vaaleampi-ihoinen nainen, Melody. Hän on pakolaisavustaja. Tervehdin häntä englanniksi ja saan vastauksen suomeksi. Melody nauraa hämmästykselleni ja sanoo, että hänellä on ollut aikaa oppia suomea jo 18 vuotta. Sukunimikin on hyvin suomalainen — Karvonen.

Melody on tullut Suomeen Iranista. Pakolaisavustajan työtä Melodylle tarjottiin viime vuoden lopulla.

Aikaisemmin Melody on ollut mukana mm. SPR:n kansainvälisessä vapaaehtoistoiminnassa.

Mitä pakolaisavustaja tekee?

— Yritän kaikin tavoin olla avuksi. Työ on moniväristä. Helppoa tämä työ ei ole, mutta antoisaa kylläkin.

Melody yrittää järjestää pakolaisille mielekästä toimintaa. Pakolaiset opiskelevat neljänä päivänä viikossa suomen kieltä. Nyt Melody on suunnitellut, että hän aloittaa miehille kurssin, jota hän kutsuu Hassun Keittiön kurssiksi. Ruuanlaitto ja keittiötyöt ovat monelle somalimiehelle asioita, joita heidän ei ole tarvinnut harrastaa. Työt ovat perinteisesti kuuluneet naiselle.

Suomessa nämä asiat on kuitenkin opittava ja ruoka tehdään itse. Melody vei meidät keittiöön katsomaan, millaista jälkeä miehiltä syntyy. Ruoka on kiehunut yli kattilan ja liesi on sen näköinen. Joku kuulemma yritti vispata spagettia. Hassun Keittiön kurssia varmasti tarvitaan ja Melodylla riittää työtä.

— Mikä työssäsi on vaikeinta?
— Henkilökohtisesti vaikeinta on se, että kiinnyn näihin ihmisiin niin kovasti. Kun eron hetki tulee, tippa on aina silmässä, Melody sanoo. ■ -ST

Ritva Tiilikainen sanoo:

Taiteesta saan voimaa elämiseen

Ritva Tiilikaisen taidenäyttely Heijastuksia oli esillä kesäkuun ajan Nastolan kirjaston ala-aulassa. Näyttelyyn kuului kaikkiaan 21 työtä.

Taulujen aiheina olivat luonto, elonkorjuu, meri ja kukat.

— Meri kuvaa voimaa ja kukat herkkyyttä. Heijastukset kuvaavat omaa tunnemaailmaani, Ritva kuvailee. Jokaiselle taululle Ritva on kirjoittanut pienen runon.

— Ne syntyivät maalauksen kanssa samaan aikaan. Ei niitä tarvinnut miettiä, Ritva sanoo.

Näyttelyn nimi Heijastuksia tuli samannimisestä Mauno Kuusiston esittämästä laulusta. — Se on yksi suosikkikappaleistani, Ritva sanoo.

Näyttelyn nimikkotaulu on vaaleasävyinen merimaalaus. Aurinگون valo heijastuu veden pinnasta. Taulua katsellessa voi melkein tuntea suolaisen raikkaan meriveden. Toisessa taulussa meri myrskyää ja laineet lyövät korkeina kuohuina.

»Mieliäiheeni on kypsä vilja»

Elonkorjuu on yksi Ritvan mieliäiheita. Aiheesta tulee mieleen lapsuuden elokuiset viljapelot ja kuhilaat (sidotut olkikasat). Kahteen elonkorjuu-tilaan Ritva on maalannut kuhilaita pellolla. Taulua katsellessa voi melkein tuntea elokuun iltakasteen ihollaan.

Toisessa taulussa pellon reunaa kiertää aita. Aidassa oleva veräjä (portti) on auki. Avonainen veräjä kertoo: tie on auki kuvan ja katsoijan välillä.

Ritva maalaa myös mielellään kukkia. Hänen tauluissaan kukkivat gladiolukset, pionit ruusut, irikset ja monet muut kukat. — Irikset ovat lempikukkiani ja gladiolukset kuvaavat jäähyväistunnelmaa, Ritva kertoo.

Elämänhalu on tallella

Valoisassa keittiössä juomme kahvia ja keskustelemme Ritvan näyttelystä. Ritva kertoo elämästään ja lukee runoja, joita hän oli kirjoittanut. Musta kissa Hattunen lojuu tyytyväisenä valkoisella pitsipeitolla.

Ritvan kaunis koti sijaitsee Nastolassa lähellä keskustaa. Siellä on paljon kauniita esineitä, vaaleita hentoja värisävyjä ja kukkia.

Ritvalla on paljon harrastuksia. Maalaamisen ja kirjoittamisen lisäksi hän suunnittelee hattuja ja ompelee vaatteita. Ritvalla on paljon tyylikkäitä hattuja. Hän on ostanut niitä kirpputoreilta ja somistanut harsoilla ja silkkiruisukkeilla.

Ritvalla on heikentynyt kuulo ja kaventunut näkökenttä. Ne eivät ole kuitenkaan lannistaneet Ritvan elämänhalua. »Iloitsen jokaisesta päivästä, jolloin näen. En sure menetettyä näköä vaan iloitsen siitä mitä minulla on», hän sanoo. ■ -RK

Kalevi Kuikanmäki tutustumassa dialogokseen. Vieressä Ritva Rouvinen.

Dialogos — monikäyttöinen apuväline

Dialogos syntyi 1970-luvun alussa. Helsinkiläinen maisteri innostui kehittämään keskustelulaitetta, jolla kuurosokea voisi helposti keskustella kuulevan ja näkevän kanssa.

Ensimmäiset laitteet vaativat kummaltakin käyttäjältä pistekirjoitustaitoa. Siksi vain harvat ihmiset saattoivat käyttää niitä.

Näkövammaisten keskusliitto jatkoi Dialogoksen kehittelyä. Diplomi-insinööri Antti Jalava kehitti Dialogoksen nykyiseen muotoonsa 1984. Laitetta alettiin myydä kuurosokeille ja järjestettiin kursseja laitteen käytössä. Tällä hetkellä Dialogosta käyttää 23 kuurosokeaa.

Kommunikointiväline

Dialogoksella on mukava ottaa yhteyttä kuulevaan ja näkevään henkilöön, esimerkiksi lääkäriin tai pankkineitiin. Tulkkia ei tarvita välittäjäksi.

On helppoa toimia esimerkiksi vammaisneuvostossa, kun Dialogoksen välityksellä voi saada kokouspöytäkirjat ja muut tiedotteet suoraan itselleen. Lisäkuuttannuksia ei tule pistekirjeiden teettämisestä.

Sihteeri

Dialogos helpottaa myös kirjeenvaihtoa. Voit kirjoittaa kirjeen pisteillä. Dialogos tulostaa (kirjoittaa) sen paperille normaali-tekstinä, jonka voit lähettää ystävällesi tai sukulaisellesi. Näin on helppoa olla kirjeenvaihdossa pistekirjoitusta taitamattoman kanssa.

Tiedonsaantiväline

Dialogos parantaa myös tiedonsaantia. Laitteessa on kasetti-

soitin, jolla voit kuunnella Dialogoksella nauhoitettuja pistekasetteja tai voit nauhoittaa omia pistekasettejasi. Kasetteja voit sitten lähettää postissa toisille Dialogoksen käyttäjille.

Tällä hetkellä Selkouutiset -lehdessä tehdään Dialogos-kasetti. Lisäksi Jyväskylästä lähetetään kerran kuussa ilmestyvä uutiskasetti.

Dialogos on myös pistepuhelin. Sillä voit ottaa yhteyden toiseen dialogokseen, tekstipuhelimeen tai tavalliseen puhelimeen tekstipuhelimen kautta.

Uudet laitteet mahtuvat käsilaukkuun

Dialogoksella on monta käyttöä, mutta sitä pitää vielä parantaa. Laitte painaa 7 kiloa, joten se on aika painava kannettavaksi mukana asioilla.

Nyt Antti Jalava on kehittämässä uutta kevyempää Dialogosta. Sen mukana kannettava osa on käsilaukun kokoinen ja painaa vain pari kiloa. Kasettisoitin, puhelin ja paperikirjoitin pysyvät aina kotona.

Mukana kannettavan osan kanssa voit mennä lääkäriin ja pankkiin oppaan kanssa. Asiat voit hoitaa itsenäisesti ilman tulkkia.

Ritva Rouvinen

Marja-Leena Avila Kesäpäivillä Norjassa

Norjan kuurosokeiden yhdistys järjesti kesäpäivät 27.-31.5.1991. Paikkana oli Vikenin kansankorkeakoulu Gjøvikissä. Gjøvik on Oslon eteläpuolella.

Kesäpäivät ovat Norjassa perinteinen tapahtuma. Tänä vuonna ne järjestettiin 34. kerran. Marja-Leena Avila oli kesäpäivillä Suomen Kuurosokeat ry:n edustajana. Hän kertoo matkastaan.

Kesäpäivien ohjelmaan kuuluu yleensä kuurosokeiden yhdistyksen vuosikokous, erilaisia retkiä, illanvietto ja muuta mukavaa yhdessäoloa.

Tänä vuonna teimme retken Rautatiemuseoon ja Alftrousenin lapsuudenkotiin. Alftrousen on kuuluisa norjalainen kirjailija ja musiikintekijä. Kesäpäivillä kävi myös kuurojen pappi. Hän piti hartaushetken.

Marja-Leena Avila ja Ruotsin edustaja Benny Broberg.

Vuosikokous

Tiistaina iltapäivällä oli Norjan kuurosokeiden yhdistyksen vuosikokous. Kokoukseen osallistui 43 kuurosokeaa jäsentä tulkkineen ja oppaineen. Kokouksessa hyväksyttiin yhdistyksen toimintasuunnitelma vuosille 1991—1995. Lisäksi hallitukseen valittiin uudet jäsenet erovuoroisten tilalle.

Vaalikomiteaan valittiin samat jäsenet kuin viime vuonna. Vaalikomitean tehtävänä on etsiä sopivia ehdokkaita yhdistyksen hallitukseen ja puheenjohtajaksi.

Vuosikokouksen päätteeksi kerrottiin, että Norja oli voittanut kuurosokeiden pohjoismaisen kuntokilpailun. Voitto tuli jo toisen kerran peräkkäinen. Kilpai-

luun osallistuneille jaettiin T-paidat ja heistä otettiin valokuvia.

Puheenjohtaja vaihtui

Vuosikokous valitsi Norjan yhdistykselle uuden puheenjohtajan. Hänen nimensä on Anne-Marie Tangen. Anne-Marie on kuulonäkövammaisen.

Yhdistyksen pitkäaikainen puheenjohtaja Reinhold Robertsen luopui tehtävästään. Hänet valittiin kuurosokeiden ryhmän puheenjohtajaksi ensimmäisen kerran 22-vuotta sitten.

Hänestä tuli yhdistyksen virallinen puheenjohtaja vuonna 1978, kun kuurosokeiden yhdistys perustettiin. Robertsen ja hänen vaimonsa saivat kehystetyt kunniajäsenkirjat pitkäaikaisesta työstään yhdistyksessä. ■

Tarvitsemme vahvaa itsetuntoa

Elämä vammaisena ei ole helppoa. Se on taistelua oikeuksien ja ihmisarvon puolesta. Tätä taistelua joudumme kaikki käymään enemmän ja vähemmän.

Vammaiselta vaaditaan vahvaa itsetuntoa, että hän selviytyy tässä niin sanotussa terveiden yhteiskunnassa. Ihmiset saattavat olla ajattelemattomia, tietämättömiä, välinpitämättömiä, kylmiä. Meitä tuijotetaan. Meidän täytyy yleensä tehdä aloite voidaksemme lähestyä terveitä. Olo tuntuu joskus siltä, kuin olisi muukalaisena vieraalla maalla.

Jouduin äskettäin miettimään eteeni tullutta tilaisuutta hyvin syvällisesti. Olin tulkkini kanssa eräässä tilaisuudessa, jossa vieressäni istunut nainen koki olonsa silminnähden vaikeaksi. Hän ei tiennyt, mihin päin olisi katsonut ja miten istunut.

Samassa tilaisuudessa toinen naishenkilö alkoi väliajan jälkeen istuutua viereeni. Hän huomasi tulkin ja sanoi, että se häi-

ritsee. Hän poistui etsimään toista paikkaa. Olisin halunnut sanoa, etten minä sentään pure... .

Onneksi tällaiset ikävät tapahtumat eivät ole jokapäiväisiä. Ne ihmiset, joilla on tarve purkaa mieltään näin, ovat ehkä tavalla tai toisella epävarmoja omasta itsestään. Meidän vamma on ulkoinen, mutta moni terve ihminen voi sisäisesti olla paljon vammaisempi.

Kun jonkun ihmisen käyttäytymisen aiheuttaa minulle pahaa mieltä, yritän ymmärtää häntä. Tällä ihmisellä on itsellään joku paha ongelma.

Terve, tasapainoinen ja hyvällä itsetunnolla varustettu ihminen voi kohdata vammaisen myönteisesti ja ystävällisesti. Maailmassa riittää tärkeitä lieriä hattuisia tätejä.

— Hymyillään silti! ■

Seija Troyano

Kolme ystävyiden kultaista sääntöä

- * *Älä levitä toisesta perättömiä juoruja. Älä juorua salaisuuksia.*
- * *Älä hauku ystävääsi.*
- * *Älä peitä suruasi, itke jos olet surullinen. Älä peitä onneasi, hymyile, jos olet onnellinen.*

Maalaislikka kaupungissa

Elämä voi olla vaikeaa nuorelle kuulonäkövammaiselle, joka muuttaa maalta kaupunkiin. Tässä pari tuttua tilannetta kaikille kohtalotovereille.

Eräänä päivänä nousin bussiin, jossa oli aivan oikea numero. Painoin pysäytymisnappia sopivasti ennen kotipysäkkiä. Mutta bussi ei pysähtynyt — ei, vaikka kuinka painoin nappia. Kuljettaja vain vilkuili vihaisena ja muut matkustajat katselivat minua ihmeissään.

— Pysähtyi se bussi lopulta ja huomasin, että olin ihan kaupungin laidalla. Olin noussut pikalinjan bussiin, ja se pysähtyy vain sillä pysäkillä, joka on tekstattu punaisella auton kylkeen. Kyllä meidän huononäköisten on katsottava tarkkaan ne kirjaimet, ennenkuin nouseaan bussiin, ettei käy niin kuin minulle kävi.

Toinen hankala juttu on bussien korkeat rappuset. Kerran minä nousin jalkakäytävältä bussiin, enkä huomannut, että siinä oli vielä yksi askelma. Kompastuin bussiin kirjaimellisesti »pää kolmantena jalkana».

Hilkka Nieminen

Lapsilleni

Kirj. Ritva Tiilikainen

*Sulle lapsein perinnöks jätän
vain valtavan kauneuden.
Sitä maailma on täynnä
niin ihanin heijastein.*

*Niitä yritän sormin ja sivelin
siirrellä kankaalle.
Mit suurempaa voinkaan antaa
kun saitte jo rakkautein.*

*Kunpa voisin silmiin luoda
myös katsojain kauneuden.
Että tavoittaa voisit,
luoda Luojan voiman, upeuden.
Avaisin kauneuden portit
myös elosi purppuraan,
myös sinä sen maalata voisit,
mua seurata unelmaan.*

*Käy katse seesteisenä,
hymy huulillaan,
tiedä lapsi, että,
mulle lahja on eläms.
Maalasin sinusta sadun,
syvän katseen silmiisi.
Loin eteesi taivaan ladun,
kesäkukkaa käteesi.*

heijaste = valonsäde
purppura = punainen väri
seesteinen = selkeä, kirkas

Säilykkeitä syksyn herkkupöytään

Irma Myyrä toivottaa Tuntosarven lukijoille hyvää syksyä. Hän on lähettänyt Tuntosarvelle julkaistavaksi kaksi säilykereseptiä. Jo pelkkä niiden lukeminen nostattaa veden kielelle.

Kurpitsasalaatti

600 g kurpitsakuutioita

Liemi:
300 g sokeria
1½ dl väkiviinaetikkaa
1½ dl vettä
1 kanelitanko
10 kokonaista neilikkaa
10 valkopippurin marjaa

Poista kuori kurpitsan pinnalta ja kuutioi pehmeä hedelmä pieniksi paloiksi.

Kiehauta kaikki liemen ainekset. Lisää kiehuvaan veteen kurpitsakuutiot. Keitä niitä 20 minuuttia, kunnes kurpitsa on läpikuultavaa.

Kaada seos pieneen tölkkiin ja sulje tiiviillä kannella. Säilytä tölkki viileässä paikassa.

* * *

Kurkku-sipulisalaatti

3 kg avomaan kurkkuja
1 kg sipulia

Liemi:
2½ dl väkiviinaetikkaa
2½ dl vettä
750 g sokeria
½ dl suolaa
runsaasti tilliä

Raasta kurkut ja sipuli karkealla raastinraudalla.

Kiehauta liemiainekset. Lisää kiehuvaan liemeen kurkku, sipuli ja tilli. Keitä seosta hiljakseen noin 15 min.

Kaada seos tölkkiin ja sulje tölkki tiiviillä kannella. Säilytä tölkki viileässä paikassa. ■